

Sygn. akt II UK 75/09

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 27 października 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Hajn (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Katarzyna Gonera

SSN Roman Kuczyński

w sprawie z wniosku M. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 października 2009 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego [...] z dnia 10 września 2008 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

M. K. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z 20 czerwca 2007 r., na podstawie której organ rentowy stwierdził, że nie została ona objęta obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnymi, rentowym oraz dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia na rzecz Firmy „S.” R. M.

Wyrokiem z 20 grudnia 2007 r. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że odwołująca się od 1 stycznia 2007 r. wykonywała umowę zlecenia na rzecz firmy „Agencja ” N. K. Z tego tytułu została zgłoszona do obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego i rentowego oraz dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Od 1 lutego 2007 r. podjęła ona także wykonywanie umowy zlecenia w firmie „S.”, która również zgłosiła ją do obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego, rentowego i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. W związku z powyższym 1 lutego 2007 r. odwołująca się posiadała dwa tytuły ubezpieczenia z racji wykonywania umów zlecenia. W tym stanie faktycznym organ rentowy 20 czerwca 2007 r. wydał zaskarżoną decyzję. W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji wskazał, że art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.) stanowi, że osoba spełniająca warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym z kilku tytułów jest objęta obowiązkowo ubezpieczeniami z tego tytułu, który powstał najwcześniej. W sytuacji odwołującej się najwcześniej istniał tytuł ubezpieczenia z tytułu umowy zlecenia z Firmie „Agencja” i z tego tytułu ZUS słusznie objął ją obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym. Cytowany przepis przewiduje, obok obowiązkowego, możliwość dobrowolnego, na wniosek zleceniobiorcy, objęcia ubezpieczeniami emerytalnymi i rentowymi, również z pozostałych tytułów. Jednakże, nawet gdyby powódka złożyła taki wniosek, to i tak z tych innych tytułów nie mogłaby zostać objęta dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. Wynika to z art. 11 ust. 2 wyżej cytowanej ustawy, który stanowi, że dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnymi i rentowymi. Skoro zatem z dalszych

tytułów odwołująca się nie mogła zostać objęta obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym, to nie może również zgłosić się do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. To dobrowolne ubezpieczenie chorobowe musi być powiązane z obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniosła odwołująca się. Sąd Apelacyjny, uznając że apelacja ta zasługuje na uwzględnienie, wyrokiem z 10 września 2008 r., zaskarżonym rozpoznawaną skargą kasacyjną, zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji i poprzedzając go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 20 czerwca 2007 r. w ten sposób, że objął odwołującą się ubezpieczeniami emerytalnym, rentowym i chorobowym z tytułu umowy zlecenia wykonywanej na rzecz firmy „S.” począwszy od 1 lutego 2007 r. W uzasadnieniu orzeczenia Sąd Apelacyjny stwierdził, że z art. 9 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wynika, że co do zasady osoba spełniająca warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z kilku tytułów podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu, który powstał najwcześniej. Nie jest to jednak zasada bezwzględna, bowiem osoba taka może na swój wniosek zostać objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także z pozostałych, wszystkich lub wybranych tytułów lub zmienić tytuł ubezpieczeń. Sąd podkreślił, że z tytułu umowy zlecenia z Firmą „S.” były odprowadzane składki. W tej sytuacji należało przyjąć, że odwołująca się M. K. została objęta ubezpieczeniem społecznym nie tylko z tytułu który powstał najwcześniej, czyli na podstawie umowy zlecenia z firmą „Agencja ”, lecz również z tytułu umowy zlecenia podpisanej z Firmą „S.”

W skardze kasacyjnej organ rentowy zaskarżył powyższy wyrok w całości, wnosząc o jego uchylenie w całości i oddalenie apelacji oraz zarzucając Sądowi Apelacyjnemu naruszenie prawa materialnego przez: 1) błędne zastosowanie art. 9 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który dotyczy warunków objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem emerytalnym i rentowymi, także do ubezpieczenia chorobowego uregulowanego przez art. 11 ust. 1 i 2 ustawy; 2) pominięcie art. 11 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, określającego przesłanki objęcia osoby wykonującej pracę na podstawie umowy zlecenia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. W uzasadnieniu skargi podkreślono, że skoro odwołująca się w myśl art. 9 ust. 2 i art. 11 ust. 2 ustawy o

systemie ubezpieczeń społecznych nie mogła być objęta obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym i chorobowymi z tytułu pracy na podstawie umowy zlecenia w firmie „S.”, to nie mogła również zgłosić się skutecznie do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Problem prawny istotny w niniejszej sprawie sprowadza się do odpowiedzi na pytanie, czy osoba (taka jak odwołująca się) wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia i objęta z tego względu obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym (art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), która na swój wniosek została objęta dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym (art. 11 ust. 2 tej ustawy), może zostać objęta dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym w związku z podjęciem pracy na podstawie kolejnej (i trwającej jednocześnie z pierwszą umową) umowy zlecenia z innym zleceniodawcą. Sąd Apelacyjny, uznając, na podstawie bardzo lakonicznego wyводу prawnego, że w przedstawionej powyżej sytuacji odwołująca się mogła w związku z kolejną umową zlecenia podlegać dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, nie odniósł się w ogóle do art. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który bezpośrednio reguluje zakres podmiotowy podlegania ubezpieczeniu chorobowemu. W ocenie Sąd Najwyższego oznacza to nierozpoznanie istoty sprawy. W tej sytuacji rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy wskazanego na wstępie problemu prawnego pozbawiłoby strony prawa do drugiej instancji. Wobec tego sprawa wymaga ponownego rozpoznania przez Sąd Apelacyjny.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., a o kosztach postępowania kasacyjnego - na podstawie art. 108 § 2 k.p.c. w związku z 398²¹ k.p.c.